

Hogyan szenvedsz?

Időpont: 1966. április 24. Húsvét utáni 2. vasárnap

Helyszín: Győr - Nádorváros

Oltári ige: János 10,11-16

Igehirdetési alapige: 1Péter 2,21-25

Énekek: 368; 461.

Mert arra hívtatok el; hiszen Krisztus is szenvedett értetek, néktek példát hagyván, hogy az ő nyomdokait kövessétek:

Aki bűnt nem cselekedett, sem a szájában álnokság nem találtatott:

Aki szidalmaztatván, viszont nem szidalmazott, szenvedvén nem fenyegetőzött; hanem hagyta az igazságosan ítélőre:

Aki a mi bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bűnöknek meghalván, az igazságnak éljünk: akinek sebeivel gyógyultatok meg.

Mert olyanok valátok, mint tévelygő juhok; de most megtértetek lelketek pásztorához és felvigyázójához.

Egyházunkban minden vasárnapnak neve van s ez a név rendszerint összefüggésben van az arra a napra kirendelt perikópával, vagyis szentírási szakasszal. Ezért szokták ezt a vasárnapot így is nevezni: Misericordias Domini, vagy másképpen: A jó Pásztor vasárnapja, mert az oltár előtti Ige a jó Pásztorról beszélt nekünk. Az igehirdetés alapjául kijelölt szentlecke a nyájról, a tévelygő juhról beszél.

Ha mondanivalónkat leszűkítve a tévelygő juhról beszélünk s magunk próbáljuk megkeresni tévelygésünk jeleit és okait, akkor azt látjuk, hogy más az eltévedés és más a tévelygés. A kettő között időtartamban van óriási különbség. Az eltévedés rövidebb időtartamú, a tévelygés mindig hosszabban tartó valami, amiből nehezebb a helyes útra visszatérni, mint az eltévedésből. A tévelygés állandó engedetlenség. Meg kell alázkodnunk az Ige megállapítása előtt, mely szerint mi nem eltévedt, hanem tévelygő juhok vagyunk. Ennek egyik oka az, hogy nem tudunk szenvedni, már pedig Krisztus követése szenvedéssel jár. Ezt a nyájnak éppen úgy tudnia kell, mint azt, hogy mindig oda kell mennie, ahová a pásztor vezeti nyáját.

Miért van a keresztyén ember életében szenvedés és hogyan hordozza azt? Ezek a kérdések foglalkoztatják a mai Igére figyelő ember lelkét.

1. Nem jól szenvedsz, mert nem jól nézel a szenvedésre.

A mára kirendelt szentlecke így kezdődik: *Mert arra hívtatok el...*” Szenvedésre hívtattunk el. „*Hiszen Krisztus is szenvedett értetek, néktek példát hagyván, hogy az ő nyomdokait kövessétek*”. Bármennyire nem akar és nem szeret az ember szenvedni s bármennyire igaz az, hogy a kultúra és civilizáció egyik abban a közös törekvésben, hogy az embert a lehetőség szerint megőrizze a szenvedéstől, vagy azt legalább is a minimumra korlátozzák, - e mögött a törekvés mögött az a gondolat húzódik meg, hogy a szenvedés sérelem. Pedig a szenvedés nem sérelem, hanem az emberi élet velejárója.

Nem beszélek most a szenvedés és a bűn összefüggéséről, mert erre most nincs időnk s gondolatainkat most arra kell irányítani, amit az Ige ma mond. Isten népének nem azért van szenvedése, mert különleges sorsa van, hanem azért, mert Isten népe is beletartozik az

emberiségbe s éppen ezért beletartozik a szenvedők táborába. Nékünk is szenvednünk kell a magunk bűneiért. Isten az Ő népének bűnét megbocsátja, de a bocsánat és a bűn következményeinek megszüntetése nem mindig jár együtt. Álomvilágban jár az az ember, aki azt gondolja, hogy Isten a bűnbocsánatot automatikusan a bűn következményeinek megszüntetésével párosítja. Sokszor van úgy, hogy Isten a bűnt megbocsátja, de a büntetést rajtunk hagyja s emiatt nem szabad nekünk rugódoznunk, nemcsak azért, mert mi emberek vagyunk s aki így végzett felőlünk az Isten, hanem azért is, mert Isten pedagógiája az, hogy nem hagyhatja a bűnöst büntetés nélkül. Istennek nem gyönyörűsége az ember szenvedése, de a vesszőt és a botot nem teheti félre mi miattunk. Ha Isten úgy hordozna a tenyerén, hogy megbocsát, elfedezi vétkeinket s elengedi a büntetést, ennek a pedagógiának az eredménye az ember kárhozata volna. Mi vagyunk okai annak, hogy Isten bocsánata nem jár együtt a büntetés elengedésével.

Szenvednünk kell, mert nem hagyhat büntetés nélkül. Ezt nem én mondom, hanem az Ótestamentum prófétája már világosan látta ezt s ezért mondta szenvedő népének, hogy Isten nem hagyhatja őket büntetés nélkül. Ez nem azt jelenti, hogy Isten nem akar büntetés nélkül hagyni. Isten szenved a megbüntetett emberrel együtt, de nem hagyhat büntetés nélkül, mert annak rossz következményei lennének az ember életében.

Gondoljunk a hamis sáfár történetére, aki megfizethetetlen adóssággal terhelte meg magát, elpocsékolván gazdája vagyonát. Nem lehet az, hogy ne büntesse meg őt a gazdája. Amikor elengedi neki gazdája a büntetést, hogyan bánik a hamis sáfár szolgatársával? Fojtogatni kezdi olyan csekély adósságért, ami számba sem jöhet az ő adóssága mellett. Isten olcsó bűnbocsánata, sajnos, minket nem arra nevel, hogy a bűntől annál jobban óvakodjunk és a másik ember bűnét könnyebben megbocsássuk, hanem ellenkezőleg: a bűnben elszemtelenedünk és vakmerőbbé válunk s annál irgalmatlanabbak leszünk embertársunk bűnével szemben.

Lehet arról beszélni, hogy jól van-e ez így, de arról már nem, hogy Isten jól rendezte-e így ezt a dolgot. Mi csak azt mondhatjuk, hogy én így rontottam el az életem sorsát.

Jézus tehát megbocsát ugyan nekem, de pedagógiából nem hagyhat engem büntetés nélkül.

A szenvedés azért is van a keresztyén ember életében, mert így kívánja ezt az emberi sorsközösség. Isten gondviselése mindig az emberiséget tartja számon. Ha meg is teszi olykor, hogy egy-egy embert kiemel a többi közül s vele különlegesen bánik, a gyakorlat mégis legtöbbször az, hogy benne hagyja az Ő népét abban a sorsközösségben, amelybe teremtett. Egy hétköznapi példával így világíthatom meg legjobban ezt. Ha eső áztatja a mezőt, a hívő és hitetlen ember földje egyformán kap életető vizet s ha szárazság következik el, akkor sem válogatja ki Isten a hívők földjét, hanem minden parcellán egyformán szárazság van, mert Isten az embert sorsközösségbe rendelte. Ez azt jelenti, hogy ha a másik ember szenved, nekem is szenvednem kell. Nincs jogom azt kérdezni Istentől: Miért büntetsz engem? Miért nem csak azt bünteted, aki megérdemli a büntetést a bűne miatt? Sorsközösségben élünk, s ezért kell sokszor „ártatlanul” szenvednünk.

Szenvednünk kell sokszor azért is, mert gyötör minket a Sátán. A szenvedés a Sátántól jött erre a világra. Isten nem úgy teremtette a világot, hogy benne szenvedés, fájdalom, könny, betegség, halál legyen. Ő ezek nélkül teremtette a világot, de a Sátán és az ember - aki inkább hallgatott a Sátánra, mint Istenre -, tette pokollá ezt a földet, amit Isten menyországnak teremtett. Szenvedünk, mert minket is gyötör a Sátán. Gondolj Jób történetére! Mindaz a

nyomorúság, amely reá szakadt, mikor nyájait ellopták és egy részét villám sújtotta, gyermekeit elemi csapás miatt elvesztette, a Sátán munkájának következménye. Világosan mondja meg az Ige, hogy mindaz a nyomorúság, amely Jóbra rászakadt, a Sátán próbája volt, amit Isten engedélyezett. Ha nekünk csak annyit kellene szenvednünk, amit a Sátán okoz, akkor hamarosan elérnénk oda, ahová Jób is érkezett: eddig és ne tovább! Isten megengedte, hogy a Sátán elvegye Jób vagyonát, egészségét, családját, de az életét nem vehette el.

Van nekünk szenvedni valónk e világon azért, mert keményen fog bennünket Isten. A Zsidókhoz írt levél 12. fejezetében birkózik a levél írója azzal a kérdéssel, miért van szenvedése Isten népének e világon? Nem tud belenyugodni abba, hogy azért szenved Isten népe, mert sorsközösségben kell élnie a hitetlenekkel és azért, mert Isten népét a Sátán gyötri, hanem megmondja világosan, hogy Isten maga is bünteti az Ő népét. Szeretetből keményen bánik velünk. Az a szülő és pedagógus, aki embert akar nevelni gyermekéből, nem lehet a gyermek szolgálója. A gyermeknek ismernie kell a pálcát és a vesszőt, bármennyire is nehezen viszi erre a szíve a szülőt. Ismernie kell a gyermeknek a dorgálást és fenyítést, mert, ha nincs büntetés, akkor csak korcsot nevelhet a szülő is és a pedagógus is.

Könnyű ezt másnak mondani és ezzel más szenvedését magyarázni, de mi magunk nehezen tudunk ebben megvigasztalódni. Ez nem változtat azon a tényen, hogy minél inkább gyermekévé akar tenni Isten, annál keményebben fog és annál szigorúbb követelményeket állít velünk szemben. Ez a magyarázata annak, hogy Isten népének több szenvedése van e világon, mint annak a népnek, amely nem az övé. Jaj volna nekünk, ha Isten egyszer nyugalomba helyezné a vesszőt és botot. Ő csak akkor teszi le a vesszőt és botot, amikor már eredménytelennek tartja azt az életünkben, amikor már feleslegesnek látja, mert úgyis meggyünk a magunk útján a veszedelembbe.

Nem annak az embernek kell megijednie, akinek az életében sok a szenvedés, hanem annak, akinek nincs szenvedése. Az ilyen ember jó, ha megkérdi Isten Szent Lelkét: Mit vétettem, hogy engem azzal büntetsz, hogy nem büntetsz már?

Péter apostol azt a levelet, amelyből a mai Ige való, a rabszolgáknak, a cselédeknek írta. Azoknak, akiknek nagyon gonosz uraik voltak /18-20. vers/. *„A cselédek teljes félelemmel engedelmeskedjenek az uraknak; nem csak a jóknak és kíméleteseknek, de a szívteleneknek is.”* Mert ez kedves dolog Isten előtt. Péter apostol azt kívánta tőlük, hogy a szenvedéshez keresztyén módon viszonyuljanak. Nehéz lecke ez, mert az ember másnak jól tudja mindezt citálni, de mikor jönnek a nemszeretem napok s nekem kell kínok közt ezt az iskolát járnom, nagyon nehéz megtanulni a leckét: azért nem szenvedsz jól, mert nem jól nézel a szenvedésre!

2. Nem jól szenvedsz, mert nem jól szólsz a szenvedésben.

A másik tanulsága a mai Igének: Nem jól szenvedsz, mert nem jól szólsz a szenvedésben! Ez sokasítja sokszor a szenvedést. Az apostol Jézusról szólva így folytatja: *„Aki bünt nem cselekedett, sem a szájában álnokság nem találtatott: Aki szidalmaztatván, viszont nem szidalmazott, szenvedvén nem fenyegetőzött; hanem hagyta az igazságosan ítélőre”.*

Mikor rád következnek a szenvedés órái, meg szoktad kérdezni magadtól, hogy Jézus miképpen viselte a szenvedést? Ha Őreá nézel, Jézus megtanít téged szenvedni.

A szenvedő ember mindenekelőtt rendkívül bőbeszédű. Nem kell ezt tőle zokon venni, nem szabad a betegről elvenni a panaszkodás jogát, de azt el lehet tőle várni, hogy szenvedése

közben is úgy szóljon a keresztyén ember, mint Mestere, Jézus szólt. Mit mond erről az Ige? Krisztus szájában álnokság nem találtatott sem Istennel, sem emberrel szemben. Nem könnyű ez. Jób is csak úgy tudott hallgatni a szenvedés közben, hogy bánkódott és bedugta száját (Jób 42,6). Ha mindaz a keserűség, amely szívében összegyülemlett, szabad utat talált volna, milyen istenkáromlás született volna abból! De Jób elhallgatott.

Isten olvas szívünkben a szenvedés közepette is, és megérti azt is, ami nem talál hangot bennünk. Mindegy, hogy miért. Lehet, hogy férfiasságunk megmutatása, vagy jólneveltségünk következményeképpen. Ő olvas az ember szívében, mely akkor is tud szidalmazni, ha ajkát egyetlen szó el nem hagyja. Látod, testvérem: az a baj, hogy mi sokszor nem jól szólunk a szenvedésben! ...

3. Szenvedünk mi azért is, mert nem jól érzünk a szenvedésben.

A keresztyén embertől azt várja Péter apostol, hogy „hagyja az igazságosan ítélőre”, az ő dolgát /23.v./. Szenvedésünket mindig az teszi nehezzé, hogy előtör belőlünk a bosszúállás: Isten fizessen meg! Ezt nemcsak úgy mondjuk néha, hogy hálaadás van mögötte, mivel a szeretetet, amelyben részünk volt, nem tudjuk kellőképpen meghálálni a másik embernek. Másféle indulatból is szoktuk ezt mondani: Fizessen meg néked Isten! E mögött a mondat mögött ökölbesorított kéz van s a szívben átok, ha az ajkon nem is hangzik az. Mintha Isten hóhér lenne, akinek az a kötelessége, hogy a másik ember ellen vétő embert megkínozza és szenvedésével rádöbbsen, hogyan bánt a felebarátjával.

Nézz a keresztre: mit csinált ott Jézus? Mennyi testi-lelki gyötrelemben volt része! Körülötte a csúfolók, akik győzelmi tort ülnek. Nem átkozza meg őket, pedig megérdemelték volna. Imádkozik értük. Ehhez nagyobb erő kell, mintha szabadon eresztenénk a szívben felgyülemlett keserűséget. Megátkozhatná az ember ilyen esetben a főpapokat, írástudókat, a hajlongó, gerinctelen népet, a gyáva, hitetlen tanítványokat. Jézus nem ezt teszi.

4. Nem jól szenvedsz, mert nem jó a viszonyod a szenvedésben Krisztushoz.

Az Ige utolsó két versében azt mondja nekünk Isten Szent Lelke: azért szenvedsz, mert nem jó a viszonyod a szenvedésben Krisztushoz. Így olvassuk: „*Aki a mi bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bűnöknek meghalván, az igazságnak éljünk: akinek sebeivel gyógyultatok meg. Mert olyanok valátok, mint tévelygő juhok; de most megtértetek lelketek pásztorához és felvigyázójához.*”

A szenvedő embernek Krisztus a példa. Nem a lator, aki Istent és embert gyaláz kibírhatatlanak gondolt kínjai között. Krisztus a példa. De nemcsak példa. Mit érne, ha csak példa volna! Nekünk meg nem volna erőnk követni Őt a szenvedésben. Ő Megváltó is! Nagypénteken példát ad a szenvedésre, húsvétkor pedig erőt ad hozzá! A megtért ember a szenvedésben is Krisztusé marad. Mikor mindenki elhagyja, akkor is tudja, hogy Krisztusé marad a szenvedésben is. Így mutatja meg, hogy Krisztus-módra szenved. Milyen nagyon enyhén, finoman, tapintatosan fejezi be Péter apostol – aki indulatos, szenvedélyes ember volt – mondanivalóját: „*...olyanok valátok, mint tévelygő juhok; de most megtértetek lelketek pásztorához és felvigyázójához.*”

Miből meríti ezt a vigasztalást? Abból, hogy ha Isten népe Krisztus módjára hordozza a szenvedést, akkor ez következik be: tévelygő juhok voltunk és most megtértünk. Figyelj fel az Ige utolsó versére: ilyenek voltatok (nem ilyenek vagytok), mint tévelygő juhok, de most

megtértetek. Nem azt mondja, hogy meg kell térnetek, hanem azt: megtértetek. Megtértetek lelketek pásztorához. Akinek az életéről múlt időben lehet ezt mondani, annak a szenvedésproblémája megoldódott. De, akiről ezt nem tudják m á s o k elmondani, annak még birkóznia kell a szenvedésben, az még összeroppanhat a szenvedésben, míg rá nem jön arra, hogy Jézus a lelkek pásztora és felvigyázója akkor is pedagógiai bölcsességgel bánik velünk, amikor kezében ostor suhog és nagyon fáj, ahová üt.

Elérte-e már nálad Jézus ezt a pedagógiai célt? ... Ha elérte, velem együtt adsz hálát Istennek Péter apostollal együtt, hogy olyanok voltunk, mint tévelygő juhok, de te megtértéttél minket. Te vagy lelkünk felvigyázója, szenvedő Krisztusunk, e világon egyedül ártatlanul szenvedő Krisztus, drága tanítónk, Mesterünk.

Ámen.

Ima:

Úr Jézus Krisztus! Hálát adunk Neked azért, hogy emberré lettél. Mert, ha nem lettél volna emberré s csak a menny dicsőségéből tanítgattál volna bennünket arra, hogy hogyan kell nekünk szenvedni, akkor ezredrésznýt se érne tanításod, mint így, hogy felvetted a keresztet és megmutattad, hogy lehet erősnek maradni akkor is, mikor gyengének lát a világ a kereszthordozásban és összeroskadunk alatta.

Óh Urunk! Bocsáss meg azért, hogy sokszor olyan sérelemnek érezzük, hogy szenvedni kell. Pedig nekünk nincs jogunk felhánytorgatni, hogy miért büntetsz, nekünk csak bocsánatkéréshez van jogunk. Krisztusunk! Hálát adunk azért, hogy magadra vállaltad ezt a nehéz emberi életet minden megaláztatásával, szenvedésével, éhségével, szomjúságával, elhagyatottságával. Nem szerettek az emberek, a hatóság nem vett védelmébe, hanem kivégeztetett Téged. Emberfeletti kínok között kellett szenvedned a kereszten. A Téged gúnyolóknak nem mutattad meg, hogy le tudsz szállni a keresztről, hanem megtanítottál úgy szenvedni ahogyan Isten elvárja tőlünk.

Óh kérünk Urunk, hadd tudjunk Téged jó időben, rossz időben egyformán egész szívvel követni és Veled együtt úgy lenni boldognak, ahogyan Te voltál boldog és úgy lenni tűrőnek, ahogyan Te tűrted el mindazt, amit egyedül te tudtál eltűrni.

Urunk! Mi nem panaszkodni akarunk amiatt, hogy szenvednünk kell, mert megérdemeljük, mi csak kérni tudunk arra: Taníts meg minket tűrni a keresztet mindhalálíg.

Ámen.